

מסורת הש"ס

(א) [לעיל נב, ז] ז"צ קמ.,
(ג) [שם קנא, ז]

מוסף רש"י

ויתורמים מבקשים
 כחובות אמן. ענו
 שמתחת האחת מרובית, אל
 אס חשיתן שזת פעמים
 אחת האחת רעים וזו
 האחת מועטת וזו
 המעטת מבקשים חובות
 חזקתן לתקן יעניין וזו
 השעי ותקן את חובות
 אמן חזקתן וזמן עליהם
 זמן מתי חובות
 שחזכו זה חובות זמן
 דרכי ידיו יעניין וזו
 זמן יתנו קצת במתנות
 כי (ועד א.) היה שם
 מותר דיר. על שמי
 החובות, שמתקין זה
 נהלה לזריתא, אלו
 וטילין חובות אלו
 ואלו נטילין חובות
 אמן. אלו לא חולקין
 בזה לתמן נגללותם,
 דנמסקו דמעיקר חלה
 לזריתא לא חולקין
 (שם) כסרולו דאין בעב
 דמא. קין שמכאבי דאין
 יאילת אל יכיר, זו דאין
 עדין (ורבים ס"ב קא).

תוספות רי"ד

למימר אס יא מותר דינר מקרקע
וצני חרי אלו נוטלין כ' והשטא דר"ש
לחומרנא ולא שייך לאומצוי הואיל ויש
סס מצעני ליה: **ואנא ידענא כו'**
דאי צפתהין צביוו דתרווייהו צבורת
צנין דכרין אהו לא מצי למימר כתובת
נעשית מותר לחצרתה דהא לאו
פריעת חוב הוא ואי הכא לא בעינן
מותר היכא איתקן: **דלאו צם ירושא**
וויכא למישא לאינצוי דהא לית לה
צנכסא כח אלף כתובת אמה וצני
שמים הראשונות שהם זכרים וצאים
למשל יא צהם שכתובת אמן גדולה
יארש חצרתה ואומרים טלו כתובת
אמסם צנין דכרין ואונו נטול כתובת
אמנו ואי משום דליכא מותר דינר
הרי פרענו צין שנינו הכתובה
השלישית והיא נעשית מותר לשמים
צבחייו ומריבה אין כאן דלאו ולא
צבורת צנין דכרין נוטלין הכתובות
זו ננטלה משום חוב אין לה לריב
צהרי אינה יורשת משוכל לומר אחס:
יורשם הכתובות יתר על החלוקה:
יוצאם לאנצוי. שיכול לומר צנה של
זו צעלת חוב אחס למה תירשא את

אבל יותר ממני שאתם באים לייטול את
מקצעים רכושם אמן. שכתובת אמר
שאר כל ירשה לפי הגולגולת: אם את
כדי דינר יתר על שוויין כדי שיהיה
אציהם אחר מות אציהם ולכשתפול
מוחזקין צדן כדו יוש כאן מותר ל
שחלו קודם שמתו צד"ב: נדר:
ועל פייסיהם. לייטול כתובה הנדר:

דיינר מקרקעי קמפולג: אי בעינן יהוה מותר שיהא שם שתי כתובות ודיינר מקרקעות והבא דלויכא מותר דיינר אלס מטלטלי משה אמר ת"ק דאין בני ראשונה נוטלין ואתא ר"ש למימר הואיל ויש מותר דיינר כל דהו שקלי: **ומר סבר אפי' ממעשדי.** ר"ש

סבר חוב הוי מותר: ה"ג אי הכי
ר"ש אומר אם יש מוסר דינר.
ואברייא קאי הואיל וזדאריא מותר
מוקמת לה אלל שמעובד ור"ש
לקולל קאמר הכי איבעי לי למימר
הואיל ויש שם מותר דינר אלו נוטלין
כו': וז"ל איפוך. פירושא דפסלי
בפלוגמיהו איפוך ואימא בזין בניה
של זו דקאמר ת"ק אזני ראשונה קאי
וקאמר דשקלי כחובת בזין דכין
ואמא ר"ש למימר אם יש שם מותר
דינר כולם נוטלין ואם לאו אלל
פחות מדירי ים חולקים בשוה: והא
פ"ק דמנאי. דקאמר ר"ש עלייה
אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות
אינם כלום: דינר קאמר. דקמני
היה שם יתר דינר כו' ות"ק דמנאי
הוא ת"ק דברייא: אלל כי הני מרי
לישני קמאי. דדינר מקרקעי או
דדינר משעבדי: ואיפוך. מיריותא
וה"ק ת"ק בזין בניה של ראשונה גם
הם נוטלין כחובת אמר משום אנה
בזין דכין ואע"ג דליכא אלל מותר

דינר מטלטלי או משעבדי ואחא ר"ש
למימר אס יס מותר דינר מקרקעי
ובני חרי אלו נוטלין כו' והשתא דר"ש
לחומרא ולא שיך לאומדי הואיל ויש
סס מצעי ליה: ואנא ידענא כו'.
דאי בשמיהן בצייז דתרווייהו כבורת
בנין דמרי אחו לא מצי למימר כתובה
נעשית כבורת לחברתה דהא לאו
פריעת חוב הוא ואי הכא לא בעינן
מותר היכא איתקן: דלאו צם ירושה.
ולכא למיחש לאיננוי דהא לית לה
בנכסים כח אלא כבורת אמה ובני
שמים הראשונות שהם זכרים ובאים
לירש יס צהם שכתובת אמנ גדולה
משל חברתה ואומרים טלו כתובת
אמכם בבני דכרין ואפו נוטול כתובת
אמנו ואי משום דליכא מותר דינר
הרי פרענו צין שנינו הכתובה
השלישית והיא נעשית מותר לשמים
שבחיי ומריבא אין כאן דאלו ואלו
כתובת בנין דכרין נוטלין הכתובות
וזו שנטלה משום חוב אין לה לריב
שהרי אינה יורשת ויכול לומר אחס:
יורשים הכתובות יתר על החלוקה:
יוחא לאננוי. שיכול לומר צהם של
זו בעלת חוב אחס למה תירשו את

אבל יותר ממני שאתם באים ליטול את
מקשים כחוסה אמן. שחזות אמן
כשאר כל ירושה לפי הגולגולת: אם
כדי דינר יתר על שוויין כדי שיהיה
אזיזה אחר מות אביהם ולכשתפול
מוחזקין בהן כבר יש כח מותר ל
שחלו קודם ששמו כ"ד: כבר
וזה פייסיהם. לירושלמי כחוסה הגדול

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

וּמָרָה סִבֵּר אֶפֶי' מַטְרֵטְלִי. פִּי ר"ש וְקָסָה לִי אִם יֵשׁ שֶׁם מוֹתֵר
דִּינֵר כִּיּוֹן שֵׁשׁ שֶׁם מוֹתֵר דִּינֵר מִיבְעֵי לִיָּה כְּדַפְרִיךָ בְּסֻמוֹן
וְיִזְלֵל דַּעֲדִיפֵא מִינֵה פִּרְיָךְ: **אֶלֶף** חֲבָא בַּפְחוֹת מַדְינָה קְמִיפְלָגִי.
וְהִשְׁתֵּא בְּעִי לְמִימֵר דְּלֶר"ש וְהִי סְגִי בַּפְחוֹת מַדְינָה וְתִימָה אֲ"כ הִדְרָא

והכא בדינר מקרקעי קמפילגי מר סבר
מקרקעי אין מטלטלי לא ומר סבר אפילו
מטלטלי ומי מצית אמרת הכי והתנן ר"ש
אומר אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות
אינן כלום עד שיהא שם נכסים שיש להן
אחריות יתר על ב' כתובות דינר אלא הכא
בדינר משעבדי קמפילגי מר סבר מבני חורין
אין ממשעבדי לא ומר סבר אפי' ממשעבדי
אי הכי ר"ש אומר אם יש שם מותר דינר כיוון
שיש שם מותר דינר מיבעי ליה אלא בפחות
מדינר קמפילגי מר סבר דינר אין פחות מדינר
לא ומר סבר אפילו פחות מדינר והא ר"ש
דינר קאמר וכי תימא איפוך ת"ק דמתני' נמי
דינר קאמר אלא כי הנך תרי לישנאי קמאי
ואיפוך אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא
הלכתא אחת בחייו ואחת במותו יש להן
כתובת בנין דכרין וכתובה נעשית מותר
לחברתה בשלמא אי אשמעינן אחת בחייו
ואחת במותו יש להן כתובת בנין דיכרין ולא
אשמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה הוה
אמינא אי איכא מותר דינר אין אי לא לא אלא
לישמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה ואנא
ידענא משום דאחת בחייו ואחת במותו יש
להן כתובת בנין דכרין אי אשמעינן הכי הוה
אמינא כגון שנשא שלש נשים ומתו שתיים
בחייו ואחת במותו והך דמיתא לאחר מיתה
יולדת נקבה היא ולא בת ירושה היא אבל
אחת בחייו ואחת במותו והא דלאחר מיתה
יולדת זכר היא אימא ליחוש לאינצויי קמ"ל:

מתני' "מי שהיה נשוי שתי נשים ומתו ואחר כתיבת אמן ואין שם אלא שתי כתובות חולק אלו נוטלים כתובת אמן ואלו נוטלים כתובת מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כדי שיטילו כשמיין את הנכסים בבית דין יהיו שם נכסים ב' אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלל אחריות יותר על שתי הכתובות דינר: **גמ'** ת"ר שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטל בשוה: פשיטא ימרוכין ונתמעטו כבר זכו בהן דניכסי דבי בר צרצור מועטין ונתרכו הוו ואו זילו פייסינהו לא אשגחו אמר להו אי לא מפ' דלא מבע דמא שדרינהו לקמיה דרב נחמן אמר

בזאת האמנם יחד על החלוקה אם נעלמי אני כתובת לאי אלו
רצונה משל חזרתה ואומרים בניה כתובת בנין דכרין נטול
ורו יומים. בני הכתובה הגדולה: הרי אנו מעלין על נכסי
שם מותר דינר ויטלו כתובת אדם: היו שם נכסים ב
יהיה שם מותר דינר בשמי הירושות: אינן כמותוק.
נר: גב' מרובים. בשעת מיתה ואילו שמאום בזה
בו צום. יורשי כתובה הגדולה לזכות בכתובת אדם
הן: סילוף דלא עמך דמא. חז שנינו מוילף דם

פִּי רִ"ש וקשה לִי אֵם יֵשׁ שֶׁם מוֹתֵר
וְחֵר לִינֵר מִיִּבְעִי לִיָּה דְכַפְרִיךְ בְּסִמּוֹן
לא חֲבֵא בַּפְחוֹת מְדִינֵר כְּמִיפְלָגִי
אִי כְּגִי בַּפְחוֹת מְדִינֵר וְתִימָה אִ"כ הִדְרָא
קִשְׁיָא לְדוֹכְמִיָּה אֵם יֵשׁ שֶׁם כִּיּוֹן שֵׁם
שֶׁם מִיִּבְעִי לִיָּה : **וְכִי תִיבֵא אִיפּוֹךְ**
פִּיָּה וְצִינִי שֶׁל וְזוֹ קְדָאמֵר מ"ק אֲנִי
רָאשׁוֹנָה קִאי מִשְׁמַע מִתּוֹךְ פִּירוּשׁוֹ
דְּלֵעִל לְעִיל בְּזִימֵם צִינִי שֶׁל וְזוֹ לְאַחֵר
מְדִינֵר אֲנִי לְעִיל בְּזִימֵם וְדָאמֵר דְּלֵעִל

מיתה חמץ למשמע בזה"ל לחצ"ל
שניה קאי אלא גרס בניה של וז
לאחר מיתה וקאז דבכל הספרים
גרסינן ליה ועוד קאי אזני ראשונה
קאי מה לו להזכיר לאחר מיתה
פשיטא דבאין דקאמר לאחר מיתה
דלא מתה קמני ועוד קשה לי להואיל
ובעי למימר איפוך הוה ליה לאסוקי
פלוגמיהו בצמחיה נעשית מותר
לחצרתה ועוד גרסינן פירוש ר"ח
בזה"ל אפוך בניה של שניה ר"ח
מיתה על כן פ"י ר"ח אזני שניה
קאי לעולם ואיפוך סברמיהו דת"ק
דאמר באין בני שניה ולוקחין
כמותן חמץ והראשונים אין להם
כשאין להם מותר כלל אבל אם היה
שם מותר אפילו בפחות מדינר י"ש
להן כמותן בני דכרין וחתא ר"ש
למימר דוקא אם י"ש שם מותר דינר
ומדברי שמעון נשמע לת"ק מדרקאמר
אם י"ש שם משמע לדקדק דברי ת"ק
כשאין שם מותר כלל קאמר דוקא:
בי הנך תרי ר'ישני קבאי ואיפוך.
ובדפרישית דת"ק אמר בני
שניה גובין ולא בני ראשונה כשאין
שם מותר כלל אבל ממטלטלי או
משמעדי נוטלין וחתא ר"ש למימר
דוקא דינר מקרקעי ובני חרי:

כך מת הוא ויתומים מבקשין
 בְּשׁוּבָה בְּהִיָּה שֶׁם⁶ מוֹתֵר דִּינֵר
 אֲמַן⁷ אִם אִמְרוּ יְתוּמִים אֲנַחְנוּ
 וּבֵת אֲמַן אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן אֲלֵא
 יֵאוּי אֵינֶן כְּבִמְוָחָזֶק הִר"ש אֹמֵר
 עַד שִׁיְהִיּוּ שֶׁם נִכְסִים שִׁישׁ לָהֶן
 לָלוּ אֵלֶּף וּלְזוֹ חֲמִשׁ מֵאוֹת אִם יֵשׁ
 לָיִן כְּתוּבֵת אֲמַן וְאִם לֹא יִחְלְקוּ
 וּדְרָשִׁין מוֹעֲמֵיין וְנִתְרְבוּ מֵאֵי ת"ש
 וְלִקְמִיָּה דְּרַב עֲמֶרֶם אִמְרֵי לְהוּ
 סִיתוּ לְהוּ⁸ מַחֲינָא לְכוּ בְּסִילּוּא
 - לָהֶן יִכְשֶׁם שְׁמֵרׁוּבִין וְנִתְמַעְטוּ
 זְכוּ

בני ירשמי אלא מאמזי: מרנני ויחוסמי
 יכן אחס והשאר נחלוק: חולקין נשוב.
 בינו. מעלין דמיהן לקצבל עלינו ציוקר
 ויו. שראיהי ליפול להס ירשה מאזי
 איון נחשין עששו להיות כאילו הן
 גה היה שס מותר דינר: ונממעטו.
 עתה מיטה שיה שס מותר דינר:
 ונחבו צבשר. ללווה שמחא ונדיו:

51

עין משפט
נר מצוה

ו א ב מ"י פ"ט מהל'
אישות הל' ג סמג עשין
מה טוש"ע אה"ע סימן
קיא סעיף ב:
ז ג מ"י שם הל' ה טור
טו"ע שם סעיף ה:
ח ד טור טו"ע שם ס"ג:
ט ה טוש"ע שם סעי' יד:
י ו ז מ"י שם הלכה ה
טוש"ע שם סעיף ה:

תוספות ו"ד (המשך)

אמן כבד". וכונן שהיה נתון אצל גולדס מחברתה ואין בכלל התנאים שהיה בין אלה כדי שהם המבטאים שלוק חלוקות שהיה ירושת אביהן לפי הגולגולת כל אלה חלקן נשאר ירושת האוריתא כדאמר' טעמא לעיל בפ' עזרה דבבבס ומדמקרא דגולגולת דאוריתא לא מקטנן רבנן ובלש שם הנהגה כהן שם יתר על פי חכמות דין א' מקדישין כלל ירושת אוריתא אלא נטילין כתובת אמן ואלו נטילין כתובת אמן ואותו הדין או שם יתר ויתר חלקין לפי הגולגולת ואלו אמרו היתומים הרי אנו מעלים על שם אבינו ואלו ידעו את נטילת חלקי אלא שמין את התנאים כבד' שמשה שמח אביהן וכן שהתחלקו התנאים כשהם כפי גולגולתם. הרי שם נכנס ירושת אורי אביהן כלל ירושת מאבי אביהן אחרי מות אביהן ועם אותה ירושת יתיה שם מותר אינן כדמכסא דבב' שהיה מותר נכנסים בעת שמה מותר שהרוח אביהן באותו מותר וד' שם סבך ראפי' מותר מטטילי' ואלו ה' מותר דעל מותר ידע במקרקע דכי היכי

ורבותה בניד' אל בני
ממטטלי' אלז מדיקדק
אבל ת"ק סבר דבכל מקרה
קרימיני יורשה דאורייתא
אפי' ממטט' ליה ומותר
ראין הל' כר"ש יחידי
ורובם הל' כרובים: ח"י של
או של וקל' ור' ח' מאות.
אם יש שם מותר דינר אלו
נטולין כחובות אמן ואמן
נטולין כחובות אמן ואמן
לא חולקין בשוה (6) פ'
אם בשעת מיתת אמן ואמן
היה מותר וחי' שם מותר
ידין קודם ששפאחוהו ב"ד
והולו נתמעטו ועכשיו
בשעת גביון אין שם
מותר דינר לכל ויורשיהם
מחזירי' אותו כחובות
אמן. מועטין תתברו מאי
פ' אם בשעת מיתת אבין
אין שם שם מותר דינר
אל היה שם מותר דינר
קודם שבאו לרשות ולשון
מותר דינר ויורשיו
בבית מאי ת"ש דנכסי
דבי בר צורצר מועטין
תתברו ה' אתו לקמי'
ורז' אלז כשם שמועטין

יורשין פֿי' אס זשעת וכו'.